

Fig. 1. Blistrup. Ydre, set fra nordøst.

N. E. 1960

BLISTRUP KIRKE

HOLBO HERRED

Kirken, der ifølge præsten N. J. Lachmanns optegnelser¹ var indviet »*St. Mariæ* til Kære«, er nævnt 1208—14, da Roskildebispen ved mageskifte overlod bispetienden til Æbelholt kloster². Sognepræsten Niels Attesen testamenterede år 1300 kirken 10 mk. penge til dens istandsættelse³. 1530 fik skriver på Krogen Laurits Normand præsentats på kirken⁴, men det lader sig ikke sige, hvor langt tilbage i tiden kongen har disponeret over kirken. 1567 talte sognet 46 tiendeydere⁵. Afhændet af staten til nogle tiendeydere 1872⁶ og overgået til selveje 1. april 1957.

Mønter. 1966 blev der i kirkens gulve fundet 88 fortrinsvis yngre mønter; blandt de middelalderlige, hvoraf en del nordtyske hulptennige fra 13—1400-tallet, er den ældste en Valdemar III., Ribe (Møntsamlingsens fundprotokol nr. 2940).

Oldtidsminder. Lige uden for kirkegårdens sydmur lå ved 1700-tallets midte et dyssekammer med randsten; det beskrives af Thurah⁷ som en kæmpehøj med seks store sten bærende en overligger, 14—15 alen i omkreds, een en kvart alen høj med 20 store sten omkring. — På kirkegården er der fundet en spidsnakket, flersidet grønstensøksø⁸.

Kirken og den store præstegård ligger isoleret, helt mod vest i bydannelsen og ret højt på et terræn, der fra kirkegårdens gamle nordgrænse falder

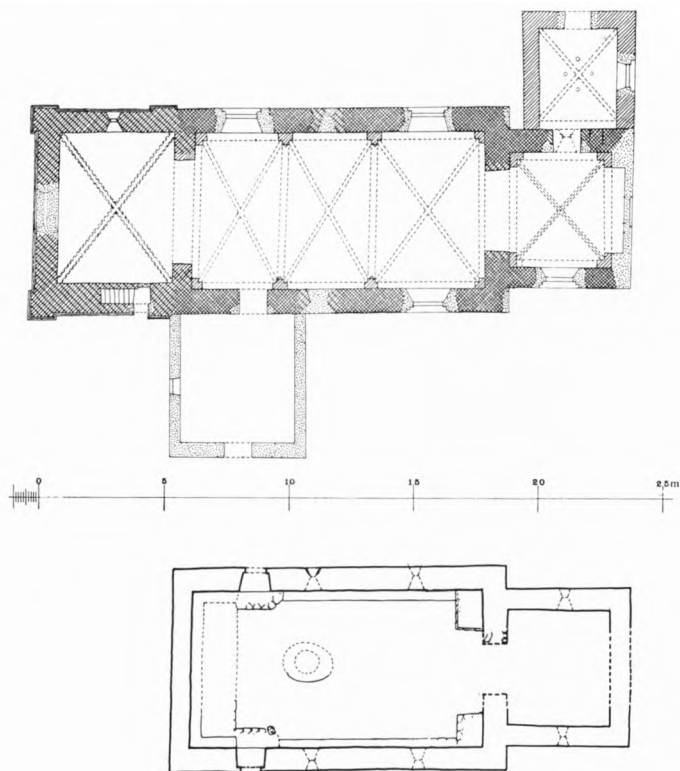

Fig. 2—3. Blistrup. 2. Plan. 1:300. Målt af C. G. Schultz 1930. Suppleret 1969. Tegnet af Lars Klint.
3. Rekonstruktionsplan. 1:300. Tegnet af EL. M. 1969 (p. 1260).

mod syd, hvor der tidligere som ovenfor nævnt lå et dyssekammer. En nordre kirkegårdsudvidelse på mod nord faldende terræn gennemførtes 1905f.⁹. Kirkegårdens sydmur og den søndre del af østmuren med port og låge er af kampesten og tegl, nu hvidtet og teglhængt; ved porten og andre steder ses enkelte meget store munkesten i munkeskifte; disse mure kan være middelalderlige i deres kerne, men må i øvrigt stamme fra en istandsættelse 1783¹⁰; resten af den gamle østindhegning består af kampestensdige. Mod vest, hvor præstegårdens ladelænge dannede skel indtil 1874¹¹, findes kløvtensdiger, der fortsætter langs udvidelsen, som i øvrigt hegnes af pudsede teglmure.

Indgange. Lågen ved køreportens nordside har stadig fladbuet overdækning, mens selve porten mistede sin bue 1769¹². En låge helt mod vest i sydmuren har ligeledes fladbue og teglafdekning, lågen til præstegården er kun en åbning i diget. En $\dagger$ nordre låge, nævnt 1769¹², er afløst af en køreport i udvidelsens mur.

$\dagger$ *Kirkeriste.* 1729, da man ikke kunne holde fred på kirkegården »for kvægs indløbs skyld«, blev der i tre låger lavet kampestenssatte gruber med jernstænger i egerammer¹².

Fig. 4. Blistrup. Ydre, set fra sydøst.

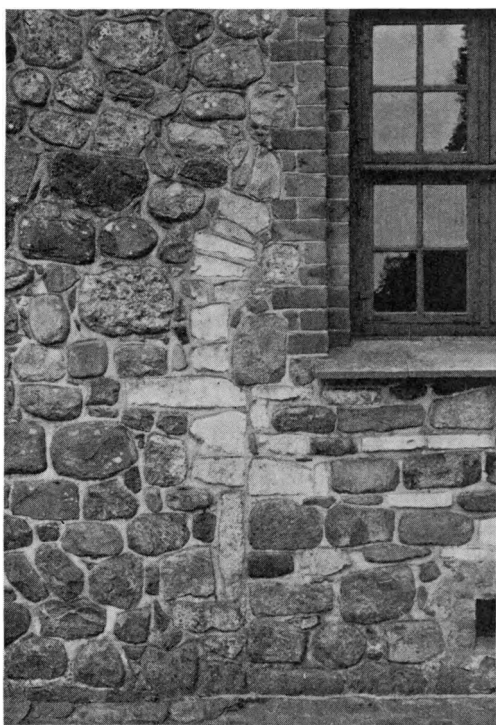
E. M.1969

Et *†halsjern* med kæde og hængelås, anskaffet 1730, er nævnt 1741¹³.

Et *ligkapel* på kirkegårdens nordvestre del opførtes i begyndelsen af 1900'rne, og et ældre i sydvesthjørnet er omdannet til materialhus.

Kirken består af romansk kor og skib, jævnbredt, senromansk tårn, der er forhøjet i senmiddelalderen, fra hvilken tid sakristiet på korets nordside også stammer; våbenhuset i syd fremtræder som en 1800-tals bygning. Orienteringen er solret.

Bevaret af det romanske anlæg er langmurene i kor og skib samt triumfmuren i fuld højde, men triumfbuen må være udvidet i senromansk tid (sml. p. 1261); korets østmur stammer fra 1830¹⁴, og der er ikke (jfr. p. 1265) noget sikkert bevis på, at kirken som nævnt i Trap har haft apsis¹⁵. Materialet er *rå kamp*, som kun i ringe udstrækning er kløvet eller tilhugget; norddørens yderside er af *kridtsten* og samme materiale er benyttet til de muligvis oprindelige

N. E. 1960

Fig. 5. Blistrup. Norddørens østkarm (p. 1260).

korbuekragbånd. Det er sandsynligt, at kirken har været pudset og hvidtet lige fra begyndelsen; i hvert fald har korets nordmur, bag sakristiet, puds- og hvidtelag, som er gennembrudt ved en vinduesudvidelse i senromansk tid. På overvæggene i begge bygningsafsnit lindes der et oprindeligt, hvidligt pudslag, som efter overhvidtning er blevet dækket af en hård, gullig og stærkt glittet kalkmaleripuds (sml. p. 1262). Den romanske murhøjde, målt ved skibets sydøsthjørne, er fem meter over terræn.

Vinduer og døre. Kun eet oprindeligt vindue, det vestre, af skibets to nordre, er delvis bevaret i tilmuret stand; det sidder højt i muren og er kun ca. 55 cm bredt udvendigt; bue og karme er sat af svagt tildannede eller specielt udsøgte kampesten. Syddøren er i brug, men dens yderkarme

er ommuret 1942 og buestikket endnu tidligere¹⁶. Af den tilmurede og delvis ødelagte norddør ses kun yderkarmens østside (fig. 5); materialet, der som nævnt er kridtsten¹⁷, optræder for en del i lange, kun lidet forarbejdede kvadre, der ligesom i Asminderød (p. 760) snart er benyttet i liggende, snart i rejst stilling (»long-and-short-work«).

Indre. Undersøgelser 1966¹⁸, i forbindelse med kirkens sidste restaurering, har i en usædvanlig grad klarlagt skibets ældste indretning (fig. 3). I østhjørnerne har der været sidealtre (sml. p. 1268), i nord og syd 30—35 cm brede, 40 cm høje *murede bænke*, der strækker sig fra altrene til lidt øst for dørene, hvor de viger for halvt så høje, 65—70 cm brede *dørtrin*; disse trin i syd (fig. 6) og nord afsluttes ikke ved dørenes vestkarme, men løber tværtimod i en ret vinkel mod hinanden, således at der langs vestmuren skabes et knap to meter bredt trin; på denne *forhøjning* var der i sydvesthjørnet rester af en muret vægbænk. Alle forkanter af altre, bænke og trin er sat af kløvede eller groft banede kampesten, og op mod disse kanter har man lagt rummets forholdsvist tynde *mørtelgulv*, der kun synes armeret med piksten på særligt udsatte steder. Tilsvarende mørtellag danner overside af bænke og trin. — I skibets midtakse, umiddelbart øst for dørene, oven på selve mørtelgulvet, der her,

Fig. 6. Blistrup. Skibets sydvestre hjørne med de 1966 afdækkede rester af den ældste rumindretning (p. 1260). I trinkanten til venstre i billedet ses den romanske gravsten (sml. fig. 18).

Olaf Olsen 1966

takket være en kraftig iblanding af grus, har en næsten terrazzo-agtig karakter, fandtes rester af en ligeledes kampestenssat, ca. 22 cm høj, vistnok oval forhøjning, der er tydet som et fontepodium (p. 1270). Fra skibet til koret, i hvilket der også blev iagttaget et mørtelgulv, har der været et trin; højtliggende kampesten ved korbuens nuværende vanger viser, at buen er udvidet. Afsatser på begge sider af triumfmuren godtgør, at loftsbjælkerne over kor og skib har ligget på murkronen.

Ændringer og tilføjelser. I første halvdel af 1200'erne og forud for en større udsmykning med kalkmalerier (p. 1266) er der i kirken gennemført store byggerarbejder omfattende en *udvidelse af korbuen* og indhugning af *nye vinduer*. Korbuen fremtræder nu med smalle, hulkantede kragbånd, som kan have siddet i den mindre åbning, og svagt overgribende, rundbuet stik. Vinduerne har relativt store lysninger, der i hvert fald for korets vedkommende ligger ret yderligt (23 cm fra ydre murflugt), men er i øvrigt af traditionel senromansk form. Materialet er munkesten, og lysningskanten er udført af løbere på enden og med den runde bue hugget ud i to sten; munkestensmurværket er pudset ligesom den omgivende ældre mur. Af dette vinduessæt, der i henseende til antal

og placering ikke afviger meget fra de ældste vinduer, er tre nogenlunde bevareret i mere eller mindre tilmuret stand; korets nordre måler udvendig ca. 68 x 150 cm, og skibets vestre par indvendig ca. 100x200 cm; de ydre spor af disse to vinduer er helt udslettet.

Væggenes nypudsning for den kalkmalede udsmykning er nævnt p. 1260, og kirkerummet synes tillige at være blevet forsynet med nyt gulv af munkesten i siksakmønster; rester af dette gulv blev afdækket 1966; det ligger ca. 22 cm over mørtelgulvet, omtrent i niveau med trinene, og stenene er udlagt således, at de overalt respekterer den ældre rumindretning.

Det med skibet jævnbrede *tårn* er beslægtet med det langt større Søborg tårn (p. 1110) og må antagelig som det dateres til o. 1275—1300, selv om visse detaljer som f.eks. udformningen af vinduesstik i underetagen kunne antyde en noget tidligere datering. Materialet er munkesten i munkeskifte over en flad syld af kampesten. Stenmålene varierer meget på grund af uensartet brænding; udvendig er stenene hårdtbrændte indtil cintring og måler kun 24—24,5 x 10,5—11,5x6,5—7 cm (20 skifter = 183 cm), mens størrelsen indvendig i mellemstokværket ligger omkring 26—26,5 x 13 x 7 cm. Fugen, mange steder stærkt glittet, er flad, svagt hulet og beskåret i begge sider.

På vesthjørnerne og hvor tårnet støder op mod skibets mure er det udstyret med lisener; en fejlregning er antagelig årsag til, at de østre lisener ikke over skibets murkroner har kunnet omdannes til hjørnelisener og til de mærkelige »ufuldendte« blændinger østligt på tårnets syd- og nordmur. Tårnet har en 92 cm høj omløbende sokkel, foroven afsluttet med skråkant over glat skifte og kvartrundt led. Blændingsfelterne på de tre frie sider har i højde med den oprindelige murkrone en til soklen svarende profil, der dog her er sammensat af to kvartrunde led og et glat skifte; det øverste kvartrunde led er et rulskifte, og i niveau med dette kan man såvel på østmuren som hele vejen rundt indvendig i tårnet følge et skifte af kantrejste sten, der sammen med det overliggende almindelige munkeskifte danner afslutningen på tårnets ældste murværk (om den senmiddelalderlige forhøjelse se p. 1264).

De velbevarede lysåbninger i tårnets nordmur angiver, at det indre fra første færd var delt i tre stokværk. Vinduet til tårnrummet (genåbnet 1967) har bueslag af to rulskifter, adskilt med et prydskifte af krumme løbere og med klar farveveksel i røde og sorte sten; tværsnittet, med lysningskant af løbere, svarer helt til kirkens sekundære vinduer (p. 1261). Tårnrummet, hvis nuværende arkade må være samtidig med skibets hvælv, dækkes af en *helstens* krydshvælving med trekløverprofilerede ribber, som i vesthjørnerne udgår fra kvarttrunde (delvis borthuggede) led; teknikken i de fortrinsvis bindermurede kapper svarer helt til den, der er anvendt i Valby korhvælv (p. 1243); hvælvingens lommer er udmuret i ret stor højde.

Fig. 7. Blistrup. Indre, set mod øst. For restaurering.

N. E. 1960

Trappen til mellemstokværket ligger i sydmuren, og der var oprindelig adgang til den gennem en spærstikafdækket dør i tårnrummet, som i nyere tid er afløst af en udvendig dør. Den *ligeløbede trappe* har loft af fladbuede binderstik og udmunder vestligt i muren gennem en åbning, hvis ældre spærstik er underfanget af en yngre fladbue. Østmurens tykkelse, der i understokværket er ret lille, øges i mellemstokværket gennem seks udtrapninger umiddelbart over hvælvlommernes udmuring; til skibets loft er der en stor, oprindelig dør med spærstik. Nordmuren har en rundbuet lysglug og vestmuren en retkantet, falsat, som begge synes oprindelige. To højere siddende lysåbninger i de samme mure hører til det øverste stokværk; i vestmuren (forneden i det nuværende klokkestokværk) ses umiddelbart oven på den formodede murkrone en bjælkestump af eg, der synes efterladt ved tårnets forhøjelse; det kan være et levn af det oprindelige bjælkelag og i så fald må tårnet have haft sadeltag i syd-nord og muligvis taggavle som i Søborg.

Hvælvene i kor og skib er næppe samtidige, korets snarest fra o. 1300, skibets tre fag muligvis et århundrede yngre. Korhælvningen har falsede helstens hjørnepiller, svagt tilspidsede skjoldbuer (den vestre går ned foran korbuen) og halvsten brede ribber med rygget trekløverprofil, udgående fra en lille, til-

spidset konsol; flade kapper. Skibets tre hvælv har falsede vægpiller, retkantede halvstensribber og som støtte for giordbuerne en særpræget dværgsøjle, der vidner om nøje slægtskab med hvælvene i Ramløse og Tibirke (p. 1344, 1319); forholdsvis svagt indskårne kapper. Skibets vægpiller er muret umiddelbart oven på de romanske murbænke.

I forbindelse med hvælvslagningen rejstes nye tagværker (p. 1265), og det er muligt, at også den nuværende falsgesims stammer fra denne tid ligesom den store arkade til tårnrummet.

Tårnets forhøjelse hører senmiddelalderen til og kan muligvis sættes i forbindelse med anskaffelsen af en stor klokke 1491 (p. 1275). Forhøjelsen blev i hvert tilfælde indledt med at skaffe en solid underbygning for en klokkestol (sml. Søborg). Den består i en påforing af mellemstokværkets fire vægge med store, spidsbuede helstens arkader hvilende på hjørnepiller over den ældre hvælvingss lommeudmuringer; forstærkningen standser lidt under den oprindelige murkrone. Hvis tårnafslutningen i sin ældste udformning var orienteret syd-nord, så blev den nu drejet i øst-vest. Her rejstes store gavlpartier med kamtakker og blændinger, som udgår fra den gamle murkrone. Dekorationen består af fem spidsbuede høj blændinger, som hver især omslutter sin lavere, ligeledes spidsbuede højblænding. To af disse brydes nederst af et fladbuet glamhul, der for de vestres vedkommende er ommuret. Syd- og nordmuren forhøjedes med en snes skifter, der øverst omfatter savskifte under en trappefrisesesims, og fik hver et glamhul, som nu er rundbuet; forhøjelsen i syd er næsten helt ommuret i senere tid, og i samme forbindelse har man måske ændret glamhullernes form, der at dømme fra sporene indvendig i nord muligvis har været fladbuede som i øst-vest.

Sakristiet på korets nordside er af munkestens i munkeskifte og må ud fra sin blændingsgavl af vindueskrydstype dateres til o. 1500—50 (jfr. fig. 1 og Esbønderup p. 1016). Det indre, der dækkes af en samtidig krydshvælving¹⁹, har til koret en ligeledes samtidig dør, der har mistet sit karmanslag; østvinduet og døren i nord er nyere. Under sakristiet indrettedes 1743 en åben begravelse (p. 1276).

Våbenhuset fremtræder som en 1800-tals rekonstruktion af en senmiddelalderlig bygning med blændingsgavl som tårnets. Sin form har det muligvis fået 1866—68, da bjælkerne fornyedes og »kirkens uanstændige ydre« istandsattes¹¹. Mittelalderligt munkestensmurværk er kun iagttaget indvendig i syd-muren. — En ommuring af vestmuren er omtalt 1664²⁰, af to gavlkammer 1764¹² og af gavlen 1807²¹, efter en nedstyrtning forårsaget af storm, et uheld, der (i korrespondancen vedrørende en eventuel tilbygning i nord, sml. p. 1265) af præsten omtales som »hele våbenhusets sammenstyrtning«, men reparationen omfattede kun gavlen²². Bjælkeloftet er malet i gult og gråt.

Fig. 8. Blistrup. Indre, set mod vest. Efter restaureringen,

Kirsten Kyhl 1969

Korgavlens fornyelse med små sten 1830 havde antagelig sin oprindelse i den 1664²⁰ omtalte »revne på den østre ende«, og det kan også have været den, der har givet anledning til opførelsen af to støttepiller (»contresorcer« på kirken), som blev repareret på taget 1802²³, og som ikke omtales efter reparationen 1830. Det var antagelig på samme tid, man ommurede skibets østhjørner og den synlige del af taggavlen.

Et 1806 og senere fremsat ønske om en udvidelse mod nord blev 1832²⁴, efter en ommøblering af kirkerummet erklæret for unødvendig. 1888 opsattes to kakkelovne i kirkens nordside¹¹, sml. fig. 7.

De næsten helt fornyede fyrretræstagværker indeholder over kor og skib rester af spinkle egespær, der kan henføres til tagværk af krydsbåndstype, som må høre sammen med hvælvslagningen. Tagrummet er siden 1967 svært tilgængeligt på grund af varmesystemets ophængte kanaler.

Kirken omtales endnu 1862 som pudset og hvidtet¹¹, men kort efter må den være blevet helt afrenset. Fra samme tid stammer uden tvivl de store rundbuede, udvendigt faldede vinduesåbninger af munkesten; vindueskarmene i nord er af træ, i syd af jern med blysprosser. Bræddebeklædning og bly over kor, skib og tårn er fornyet ved sidste restaurering (arkitekt V.Hardie-Fischer);

våbenhus og sakristi har tegltag. Fra 1967 stammer også de nuværende gulve af røde sten på fladen.

†*Glasmalерier*. Blandt løsfundene fra gulvet 1966 var en del glasstumper, hvoraf to havde spor af bemaling.

KALKMALERIER

I koret, på korbuens underside, i skibet og i tårnbuen afdækkedes 1926 kalkmalerier, der i tid strækker sig fra senromansk tid til 1600'rne. De konserveredes, og 1929 restaureredes og suppleredes de mest velbevarede²⁵. Ved hovedrestaureringen 1967—68 overhvidtedes udsmykningen i skibet, mens malerierne i kor og på korbue dæmpedes²⁶. I sakristiet fremkom ved samme lejlighed en indskrift fra 1700'rne.

1) Formentlig o. 1250. På korbuens underside, indfattet i gul-hvidgrå ramme: Cirkelmedaljon i issepunktet og på nordvangen en arkade med figur (den tilsvarende arkade i syd nu borte). I medaljonen, der har oprindelig rød-irgrøn ramme, var bevaret den højre, røde vinge, højre skulder og arm²⁷ af en engel i brystbillede på blå baggrund. Partiet udenom og baggrunden i de flankerende arkader er blå på sort undermaling. Arkaderne krones af tre småspir, de nordre kegleformede forneden og opad retvinklede med topkugle, de søndre løgagtige(?), ligeledes med topkugle. I arkaden mod nord var bevaret resterne af en biskop (hovedet borte) med pallium og velsignende højre hånd. Formentlig har der i lighed med f.eks. korbuedekorationen i Ørsted (DK. Kbh. Amt p. 1156) o.a. været en bispeskikkelse også i sydportalen²⁸. Malerierne er udført på fint glittet pudslag, hvorunder ligger et hvidtelag på berapning.

På triumfvæggens nordparti konstateredes samtidige malerirester, dels en ornamentbræmme omkring korbuen, dels smårester af figurbilleder. Overkalket 1926 eller 1929.

På korets nordvæg, vest for det oprindelige vindue sporedes en 45,5 cm bred, vandret ornamentbræmme, hvori der sås rester af fantasidyr, hvert dyr under et buet, hvidt bånd. Herover har der været figurscener, men kun et par hesteben foran en tronstol og en sko af den heri siddende person var bevaret; foroven, ca. en halv meter under murkronen, skimtes dele af røde cirkelslag fra en frise, som har afsluttet scenerne. De i koret synlige dele blev overkalket 1926 eller 1929.

2) Formentlig første halvdel af 1300'rne. Korhvælvet. Stor toproset og fire scener, een i hver kappe. I øst Skabelsen (af planterne?), i syd Syndefaldet, i vest Uddrivelsen af Paradis og i nord Kains og Abels ofring, mangelfuldt bevaret. I Skabelsen har Gud Fader (ikke ualmindeligt) korsglorie; stængler med økseformede blade ses nederst i de røde, sortstribede malerirester foran ham.

I Syndefaldet (fig. 9) har trækronen meget forenklet form bag slangen, hvis hoved er malet som et stort, kronet menneskehoved (jfr. Esbønderup p. 1022); de to små mennesker dækker deres nøgenhed med storbladede kviste. Uddrivelsen var dårligst bevaret, mens Abel med lammet — til venstre — sikkert har været den bedst bevarede figur. Billedet af Kain er en nymaling. Toprosettens blade har endnu senromansk karakter, med ensidige, rundfligede treblade. Ribberne har haft røde skrålinier. — De undersætsige figurer, der fylder dårligt i kappefladerne, synes malet, mens hvælpuden endnu var frisk.

De er overalt tegnet med sorte konturlinier; i øvrigt konstateredes der spor af rødt legemsfarve og grønt.

Alt nymaledes 1929 og suppleredes med forvansket stilkarakter, mens toprosetten og Abelskikkelsen, (der stilmæssigt synes at stå f.eks. Stefanfiguren i Søborg kirke (p. 1122) nær), antyder en datering til 1300'ernes første halvdel som den naturligste.

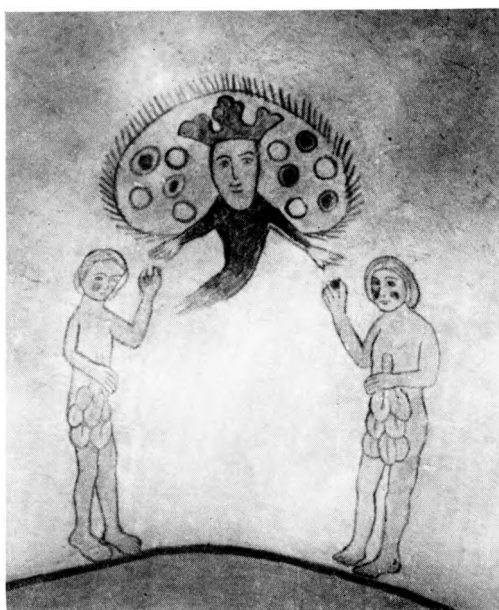
†3) Bue- og ribbedekorationer, der var senere, malet oven på flere hvidtelag, fornyedes og normaliseredes 1929: Murstens- og kvadermønstre, sparrer, siksakbånd m.m. Nederst i tårnbuen konstateredes kvadermønster. Overkalket 1967—68.

†4) 1600'erne. På ribber og buer fandtes på et af de yderste hvidtelag rester af en rankedekoration og på nordvæggen i skibets midtfag partier af et malet epitaf fra samme tid. Overkalket.

5) 1721 (?). I sakristiet, nu præsteværelse, afdækkedes 1967—68 følgende rød-malede indskrift i hvælvets nordkappe: »Chascun soit content de ses bien / Qvi n'a suffiçance n'a rien — F. Kühn Ao 1721 (?)«, dvs. enhver skal være tilfreds med de goder, han har; den, der ikke har nok, har intet.

INVENTAR

Oversigt. 1966—68 gennemgik kirken en hovedrestauration, hvor store dele af inventaret fornyedes. Prædikestolen fra 1597 var allerede blevet istandsat og opmalet 1929; altertavlen med Eckersbergs maleri konserveredes, døbefonten fra 1831, af kunstsand-

O. Søndergaard 1926

Fig. 9. Blistrup. Kalkmaleri, »Syndefaldet«, i korhvælvet (p. 1267).

sten, udskiftedes med en ny bastant granitblok, der opstilledes på den romanske fod, stolegavlene bibeholdtes med fornyelse af sæder og ryglæn, og nyt orgel anskaffedes. Kirken ejer desuden en smuk renæssancelysekrone samt en klokke fra 1491 af Oluf Kegge. — Ved gulvudgravningen 1966 fremkom bl.a. spor efter sidealterborde, vægbænke, det oprindelige fontepodium, en lille, opstående gravsten, brudstykker af bogspænder og af en lille stentøjskrukke.

Alterbordet består af nyere træpanel med fyldinger.

†*Sidealterborde*. 1966 afdækkedes i skibets to østhjørner nederste skifte af oprindelige sidealterborde, opført af kløvede granitsten, det nordlige ca. 135 x 105 cm, det sydlige 130x100. En nedgravning syd for det nordlige alter viste, at alteret var uden fundament, sat direkte på kalkfri overflade uden ældre forekomster, og at det oprindelige mørtelgulv var lagt op mod alteret.

†*Alterklæder*. Kun røde alterforhæng omtales i regnskaberne, med guld- eller sølvgaloner. 1769, og vistnok ligeledes 1794, var det kongelige navn med krone og årstal broderet på klædet²⁹.

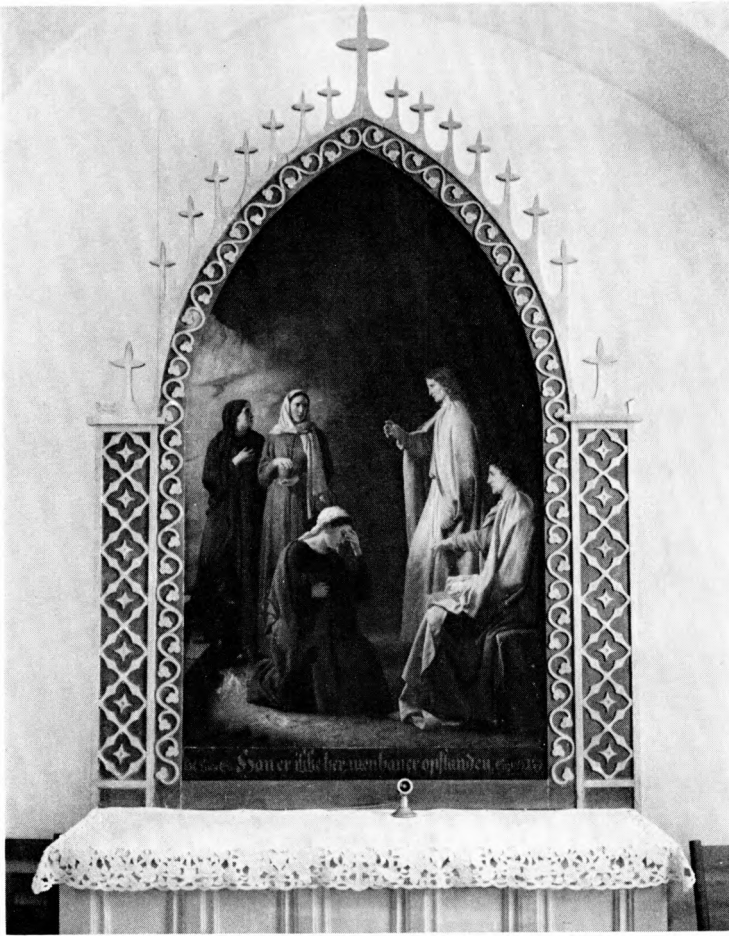
Altertavlen (fig. 10) er et maleri, kvinderne ved graven, malet af C. W. Eckersberg, der 1831 modtog bestilling¹⁴ og 1832 forskud³⁰. Maleriet måler 203 x 124 cm inden for rammen, der er i nygotisk stil, spidsbuget, forgyldt og flankeret af smalle sidefelter, som krones af småkors, og sådanne er også anbragt langs buens kanter. I postamentfeltet malet, gylden fraktur: »St. Lucæ Ev. Han er ikke her« etc. »Cap. 24 v. 4«. Regnskaberne noterer adskillige reparationer både på maleri (allerede 1834) og ramme³¹. Bag på bagklædningen malet: »Rammen restaureret og Metallerne fornyet 1932«.

†*Altertavle*. Om den altertavle, der afløstes 1832, vides kun, at den 1745 blev nedtaget og opsat efter at være forsynet med en del nye lister¹², og at den 1806 var meget »opmusket« og trængte til at males³².

Altersølv. *Kalk* (fig. 12) fra 1650, men med ældre fod, idet dennes nedre halvdel snarest er fra o. 1600. Foden består af to dele, den nedre, sekstungede med hulkehlprofileret standkant og fodplade af almindelig renæssancetype, over hvilken er nittet en sekssidet pyramide, der foroven og forneden er garneret af bladrækker, som henviser til årene o. 1650. Om det på en af fodtungerne fastgjorte krucifiks er samtidigt med fodens under- eller overdel, lader sig næppe afgøre. Glatte, sekskantede skaftled mellem spinkle rundstave indeluttes den store knop, hvis kvadrerede ruder har »ihesus« med graveret fraktur, mens bladtungerne er udfyldt med kartoucheagtige mønstre. På det store bæger graveret 1650 under Frederik III.s kronede monogram. Helt forgyldt. 19 cm høj. *Disk*, samtidig, med fraktur: »ihs« i dobbelt cirkelramme på randen.

Vinkande og skål, sorte, med guld kors, kanden fra den kongelige porcelænsfabrik (omtalt i inventariet 1841)²³, skålen fra Bing og Grøndahl.

†*Altersølv*. I regnskaberne for 1722¹² hedder det: Af denne kirkes gamle or-

Kirsten Kyhl 19R9

Fig. 10. Blistrup. Altermaleri 1831 af C. W. Eckersberg (p. 1268).

namenter er i afdøde magister Kyhns tid en del på grund af ælde og andre tilfælde bortkommet, i hvis sted han har formået adskillige guds børn til at give andet . . ., hvorfor enken ikke skal betale for det bortkomne undtagen for en gammel sølv forgyldt kalk og disk, som har vejet 32 lod, som hun bor betale med 21 rdl. 32 sk., efter guldsmeden Andreas Normands attest af 12. maj 1723 om sølvets værdi. — Om den noget vidtløftige præst, se p. 1279 med note 54. — I inventarierne 1662 ff. nævnes en trind *†oblatæske* (»brødæske«) af træ, ubrugelig og i stykker 1764³³.

Beretelsessæt (fig. 11) 1725, ifølge regnskaberne¹² udført hos guldsmed Niels Jonsen, København. Kalken er af værkstedets vanlige type med midtdelt, godronneret knop, vinflasken indpasset i bægeret, hvorpå graveret Frederik IV.s kronede spejlmonogram. Forgyldt indvendig og på mundingsranden. Un-

der kalkens fod graveret: »N. 5 w 19 L 1 qt«. På fodpladen fire stempler: mestermærke N I over 172? (Bøje 305), Københavns våben 1726 samt guardein- og månedsmærke (krebsen). 12 cm høj. Glat disk.

Alterstager, 1600—50, svarende til Søborgs (p. 1131), 41,5 cm høje, med senere lysepigge af zink. — 1832 var kirken som så mange andre i amtet blevet belemret med hvide, lakerede blikalterlys med olielamper²³.

Krucifiks, nyere, af messing, 28 cm højt, på sortmalet kors. På søndre korbuevange.

†*Messehagler*. 1662 var haglen af rød gyldenstykke med kors af guldknip-linger, 1741 ff. var den af »rød purpur fløjle«, og herefter stedse af rødt fløjle³⁴.

†*Bøger*. Ved undersøgelserne 1966 fandtes i gulvfylt to små *bronzeskener fra middelalderlige bogspænder. (Mus. nr. D 3502—03/1966, D 3750—51/1966).

Alterskranke, muligvis fra 1834²³, ændret 1967, af smedjærn. Af en †*alterskranke* fra 1730³⁵ af smedjærn er bevaret en **dør*, 56x69 cm, med Christian VI.s kronede spejlmonogram. Døren, der kom til Nationalmuseet fra magasinerne i Frederiksborg slot, beror i museets 3. afdeling³⁶.

Døbefont med romansk fod og kumme fra 1967 efter tegning af Gunnar Hansen. Den gamle, keglestubformede granitfod lå 1950 i præstegårdshaven³⁷, senere ved kirketårnet; kummen, ligeledes af granit, er høj, ottekantet, indadbuende forneden, forsynet med indhuggede symboler: Helligåndsdue, Gudslam m.m. Nordligt i korbuen. — 1966 fandtes øst for syd- og norddørene rester af en rundagtig forhøjning på det oprindelige mørtelgulv, formentlig levninger af et †*fontepodium* (sml. fig. 3). Bevaret var to rått kløvede granitsten lagt på en mørtelafretning over gulvet, samt spor efter flere sten. Form og beliggenhed synes at vise, at podiet ikke har været cirkelrunt som de tilsvarende i Vig og Højby (Holbæk amt), men ovalt³⁸.

†*Døbefont*, 1831¹⁴, af kunstsandsten, indkøbt for 66 rdl.³⁰. Har formentlig afløst den romanske font og er selv afløst af den nuværende.

†*Fontehimmel og -låg*. 1717 »forbedredes« kronen over fonten og låget⁴⁰. 1747 blev font og himmel malet og forgyldt af Hans Nielsen, og jernstangen fornyedes¹². Endnu 1805 fandtes himlen²³.

Dåbsfad, 1831, af tin, vanlig type, stemplet: A. C. Dahlgreen, København 1824, alt på den brede rand; på modstående side graveret skriveskrift: »Blistrup Kirke 1831« og i bunden Frederik VI.s kronede monogram.

Dåbskande, 1829, fra samme værksted, af den i amtet vanlige slangehanks-type med »Blidstrup Kirke 1829« graveret på låget og Frederik VI.s kronede monogram på korpus. Mestermærket i bunden er forsvundet ved en lodning²³.

Prædikestol (fig. 13—14), ifølge rødkridtsårstal på en af de gamle gulvplanker fra 1597⁴¹, med opgang fra 1717 og evangelistfigurer i storfelterne fra 1930 (skåret efter Slangerupstolen), nu uden himmel.

Fig. 11—12. Blistrup. 11. Sygekalk med tilbehør, udført 1725 af Niels Jonsen, København (p. 1269). 12. Alterkalk med overdel fra 1650 på ældre fod (p. 1268).

E. M. 1969

E. M. 1969

Blistrupstolen virker som en lidt plump kopi efter den line stol i Slangstrup; men da denne (hvis man tør stole på, at årstallet på Blistrupstolen er læst rigtigt) er en halv snes år yngre end Blistrup, må ligheden forklares ud fra fælles forlæg. De to stole er ganske ens i opbygning og i ornamenternes type; de har samme flade, svejede underbaldakin, hvis maskeprydede ribber ender i dyrepoter, som også for Blistrups vedkommende har hvilet på en stolpe (fornyet 1746¹²), der ved sidste restaurering erstattedes med en stor, ilad hængekugle. Også det høje postamentparti med hoveder på fremspringene, portal-kartoucherne i storfelterne og den gennemløbende, smalle frise er fælles. De to stole har imidlertid også stærke berøringspunkter med prædikestolene i Tikøb fra 1583, Karlebo fra 1584 og Asminderød (jfr. p. 704, 896 og 778), idet underbaldakinerne på disse tre stole svarer nøje til Blistrup-Slangstrup og altså går tilbage på samme stikforlæg. — 1831 blev Blistrupstolen i forbindelse med en større inventar-reparation istandsat og opmalet¹⁴, og ved denne lejlighed er de oprindelige evangelistfigurer i storfelterne vel blevet fjernet. Stolen opmaledes med brunlig egetræslasur, rødt og hvidt på frugtklaserne, »kødfarve« på hermekroppene og gule indskrifter på sort bund. I østfagets postamentfelt maledes Frederik VI.s kronede navnetræk og årstallet 1830, 100 år efter underkastedes

stolen en hovedreparation: Evangelistfigurer og tre manglende hoveder på postamentfremspringene samt flere lister blev nyskåret⁴² efter Slangstrupstolen, og nye farver påsattes²⁵ efter mønster fra prædikestolen i Allerslev (DK. Kbh. Amt p. 811). Indskrifterne fra 1830 gentoges, i frisen: »Værer Ordets Gjørere ... Jac. 1. cap. 22. v.«, i postamentfelterne: »Salige ere de ... Luc. 11. Cap. 28. v.«. I østre postamentfelt afdækkedes våbner for lensmanden Frederik Urne og Karen Arenfeldt med initialer samt året 1640. Til hver side for postamentfelterne maledes: »Anno 1597 — Restaureret 1830 og 1930«. — Foran skibets sydvindue.

Himlen faldt ned 1717⁴⁰, men opsattes igen samtidig med at trappen fornyedes. Endnu 1805 omtales himlen²³; måske er den først forsvundet 1830.

†*Timeglas* på fire kvarter, købt hos seilmager Westphal, København, 1740, »som det Nürnberger timeglas, der er bekostet 1738, straks blev ubrugeligt«⁴³.

Stolestader med spidsbuede, nygotiske gavlstykker, muligvis fra 1830, da det forlangtes, at staderne skulle have en hovedreparation og »forandring for at gøre gangen derimellem bredere«¹⁴; sæder og ryglæn fornyedes ved sidste restaurering 1967—68. 1747 malede Hans Nielsen, Ganløse, kirkens *†stole*, ialt 38, røde. 1751 snedkrede Jens Christensen, Farum, en ny, »indelukket« stol til præstekonen, med fod og murpanel; den gamle, der ligeledes stod i koret, var da lille, gammel og ubrugelig¹². 1865 foresloges dens opstandere fjernet¹¹. — 1776 gennemgik nogle af stolene en reparation ved snedkermester Kobiersky, København, og de øvrige blev efteret⁴⁴.

†*Bispe-, skrifte- og degnestole*. 1725 gjorde snedker Boye Nielsen et panel i biskoppens stol, ændrede skriftestolen og forkortede degnestolen. 1745 opsattes en ny skriftestol på den nordre side af alteret, 2 alen bred og 5 kvarter dyb.

1746 malede og marmorerede Hans Nielsen, Ganløse, de to skriftestole og degnestolen i koret samt biskoppens stol i korbuen¹².

Dørfløje. Fra 1945, afhøvet 1968, mellem våbenhus og skib. På den nye våbenhusdør er genanvendt gangjern (fra døren til skibet), forsynet med årstallene 1139(!) og 1939. — 1776 gjorde Kobiersky, København, en ny *†dør*⁴⁴.

†*Pulpitur*. 1746 afskrabede Hans Nielsen, Ganløse, de gamle farver på kridtgrund på pulpiturets panel (der efter denne oplysning må antages at have været fra renæssancetiden), malede og marmorerede det¹². 1752 nævnes, at der stod 66 mennesker på pulpituret²⁴. 1794 faldt det ned, men opsattes igen af tømremester Bourgeois og maledes perleblåt⁴⁵. 1830 flyttedes det fra skibets vestre fag hen i tårnpartiet⁴⁶. 1935 ønskedes pulpituret fjernet og orglet anbragt på gulvet ved nordre mur.

Orgel, 1967, fra Frobenius, Kgs. Lyngby, seks stemmer med manual og pedal. På gulvet i tårnrummet. Det afløste et orgel fra 1915⁴⁷, der atter havde afløst et fra 1840, som 1841 flyttedes fra »dets hidtidige plads neden for koret

E. M. 1969

Fig. 13. Blistrup. Prædikestol 1597, opgangspanel 1717 og evangelistrelieffer fra 1930 (p. 1270).

Fig. 14. Blistrup. Prædikestolshermer, sml. fig. 13.

M.L. J. 1969

til pulpituret»⁴⁸. 1942 anbragtes det over våbenhusloftet, og der blev brudt en stor, spidsbuet $\dagger$ åbning i skibets sydmur over døren.

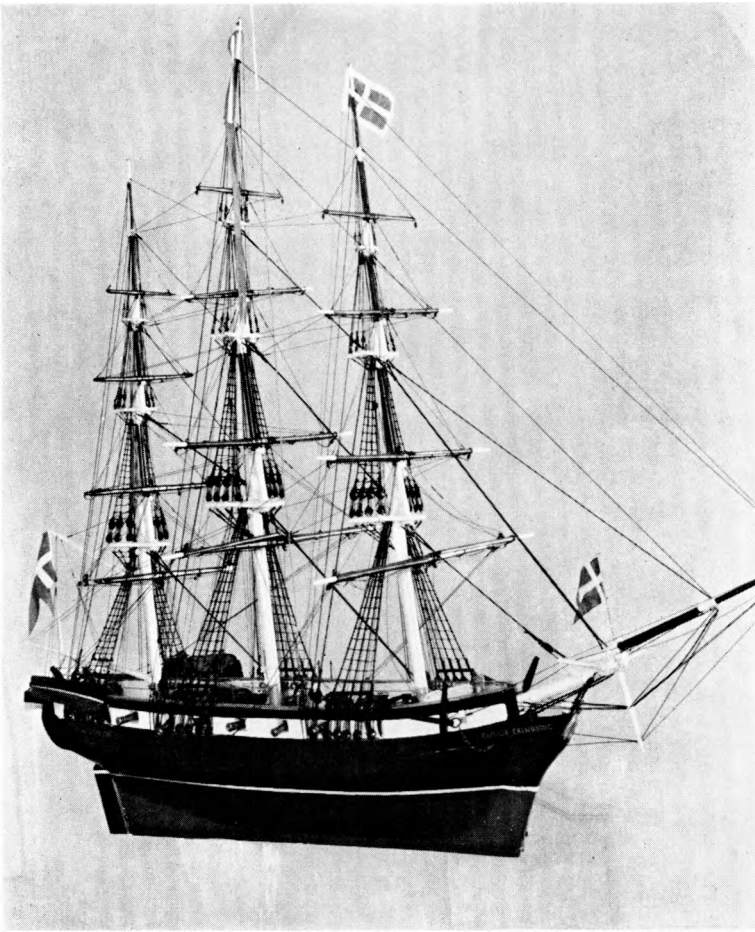
Pengeblok, ny, i våbenhuset. Herover *tavle* fra 1823²³, med hvid fraktur: »Tak Gud, som Hjalp dig i din Nød / Og deel med Armods Søn dit Brød« etc.

Tre *salmenummertavler*, nyere, til ophængning af metalnumre.

Tre $\dagger$ *pengetavler* nævnt i 1741¹³ og følgende inventarier.

Maleri, Englen med barnet, efter Thorvaldsen, skænket 1945 af kgl. skuespiller Adam Poulsen; opbevares midlertidig i præstegården⁴⁹.

Lysekrone, o. 1600, svarende til kronen i Helsingør S. Maries kapitelsal (p. 532); flere arme vist fornyet, bl.a. 1741, hvilket årstal er indslået to gange i kronen, der er 12-armet med rigt leddelt balusterskaft, som forneden afsluttes af et løvehoved med ring i flaben, mens topfiguren er en romersk kriger. I prædikestolsfaget. De øvrige lysekroner er nye. — 1741 havde kirken to lysekroner med 12 arme¹³; 1821 omtales begge som beskadigede²³.

Kirsten Kyhl 1969

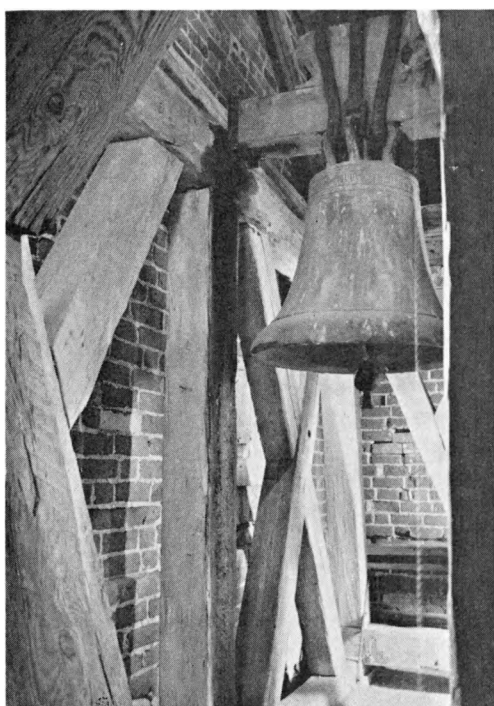
Fig. 15. Blistrup. Kirkeskib, »Prinds Frederik Carl Christian« (p. 1275).

Kirkeskib (fig. 15), orlogskorvet »Prinds Frederik Carl Christian«, fra 1800'ernes første halvdel, 90 cm lang, 16 kanoner. Indskrift på stævnen: »Familie Erin- dring fra Helsingør«. Flere gange repareret, styrtede ned 1949, istandsattes. Ukendt bygmester og giver. Traditioner om votivgave⁵⁰.

Klokker. 1) (Fig. 16) 1491, støbt af Oluf Kegge. Indskrift med minuskler i frise mellem dobbelte rammestreger: »[støbermærke] anno domini mcd lxxxxi cv(m)pletvm est h(oc) op(us) in esrom« (»i Herrens år 1491 fuldendtes dette arbejde i Esrum«); mellem completum og est to koncentriske ringe, måske af- tryk efter en hulpenning. Også på legemet ses støberens mærke (fig. 17). 92 cm i tv.⁵¹. Indskriften henviser til Esrum klosterkirke (p. 1052 ff.).

2) »Omstøbt paa Frederiksværk af V. Gamél 1840«. 98 cm i tv.⁵².

Begge klokker har vuggebomme af eg, måske fra 1739¹².

E.M. 1963

Fig. 16. Blistrup. Klokke, støbt 1491 af Oluf Kegge (p. 1275).

†*Klokker*. 1) Ved klokkeskatten 1602 afleveredes en klokke på 18 lispund til Kronborg kobbermølle⁵³.

2—3) 1757 blev den ene klokke omstøbt »hos nu afgangne gjetmester og kaptajn Holtzmann«; den gamle klokke vejede 3 skippund, 7 lispund, den nye 3 skippund, 1 lispund, 9 pund¹². Dens indskrift, der fandtes »øverst ... omringet med 2 Rader Zirat Figurer«, lød ifølge brev 1832 fra pastor H. C. Lyngbye: »Me fecit Johan Barthold Holtzman Hafniæ 1753. Soli Deo gloria« (»mig gjorde J. B. H. København 1753. Gud alene æren«). 1831 faldt den ene klokke ned³⁰, formentlig nr. 2, og 1841 blev »den store klokke« omstøbt⁴⁸.

Klokkestol 1831³⁰, af fyr, med 3x2 Andreaskors i hver langside flankerende midtstolpe; tømmeret har økse-huggede stregnumre. Den afløste en klokkestol fra 1739¹², af hvilken ad-

skillige dele synes at være genanvendt i den nuværende konstruktion.

GRAVMINDER

Gravsten. (Fig. 18) romansk, af hvid kalksten, 28xca. 22 cm, med trebladet »livstræ« og foroven til hver side, hvor romanske gravsten ofte har afbildninger af sol og måne, to forskellige cirkelkors. Den lille sten, der er naturligt afrundet foroven, afbrudt forneden, er måske en »gavlsten« fra en barnegrav. Fundet 1966 i jordfyld. Nu indmuret i nordre korbuevang over fonten.

†*Gravsten*. O.1721(?), over præsten og »den berømte satyriske poet« (Wiberg) Kühn, med følgende, af ham selv forfattede⁷, versificerede indskrift: »Inferri sacris manes quia turpe putavi / Idcirco ante fores conditus hic jaceo« (»da jeg har ment, det var uret, at mit legeme skulle begraves i helligdommen, hviler jeg nu her jordet foran kirkedøren«)⁵⁴. Ifølge Pontoppidan skal den have ligget foran kirkedøren.

Begravelse. 1743 indrettede sognepræsten Albert Snedsted en muret begravelse for sig og sine i sakristiet¹².

KILDER OG HENVISNINGER

RA. Rtk. Bygningskontoret 244.66—84. 1782—1826. Journaler. — 244.115—51. 1782—1826. Journalsager. — 244.152—56. 1804 — 26. Kopiregninger.

LA. Blistrup sognekaldsarkiv. 36 R. 1. Liber daticus 1738—1844. — 36 R. 2. Journal over afsendte og modtagne breve 1892—1914. — Se i øvrigt arkivalier for Frederiksborg amt i almindelighed p. 30.

Nationalmuseet. Indberetning af H. P. Wederkinch 1808 (sognebeskrivelse), H. C. Lyngbye 1832 (præsteindberetning), J. R. Løffler 1885 (bygning og inventar), Chr. Axel Jensen 1926 (kalkmalerier), Ole Søndergaard 1929 (kalkmalerier) og 1931 (restauration af prædikestolen), Victor Hermansen 1942 (ny-anbringelse af orglet og ommuring af skibets syddør), Ingolf Bøjbæk 1960 (forslag til istandsættelse af altertavle og prædikestol) samt Olaf Olsen 1966 (gulvundersøgelse) med supplerende tegninger af Elna Møller og Morten Aamann-Sørensen. — Undersøgelse og beskrivelse ved Elna Møller 1966 og 1969, Marie-Louise Jørgensen 1960 og 1969 samt Erik Moltke 1969.

Tegninger i NM. Seks blade tryk efter opmålinger ved V. Hardie-Fischer. — *Kunstakademiets samling af arkitekturtegninger*: Otte blade af Fritz Winkel og Erik Clemmensen 1929.

Notebøger i NM: G. G. Schultz LXVIII, 76f., LXIX, 38f.

¹ Landsarkivet for Nørrejylland, Viborg. Niels Jørgensen Lachmann († 1763): Udkastning til en fuldstændig Beskrivelse over Sælland p. 161. ² DiplDan. DaRigBr. 1. rk. IV, nr. 150—151—152, jfr. Roskildebispens jordebog p. 143. ³ DiplDan. DaRigBr. 2. rk. V, nr. 119, jfr. Gunnar Olsen, Kronborg vestre birk . . ., 1961, p. 40, med udførlig drøftelse af testamentet. Ifølge forfatteren »er kirken tilsyneladende lagt ved en enegård«, og sognet har måske dannet sig om kirken; sognepræster kendes også 1376 (Report. 1376, 4. febr.), 1400 (ibid. 1400, 9. aug.) og 1446 (S.R.D. VI, 179). ⁴ Kong Frederik den Førstes danske Registranter p. 254. ⁵ Landebogen p. 169. ⁶ LA. Kongelige bygningsinspektører. Meldahl. 1873—94. Domænekirkerne pk. XXII. ⁷ NM. 2. afd. Håndskrifter. L. L. de Thurah: Udkast til Beskrivelsen over Sjælland og Fyen, suppl. af Hans de Hoffman. ⁸ NM. 1. afd. Sognebeskrivelse. ⁹ LA. Rlistrup sognekaldsarkiv. Journal over afsendte og modtagne breve 1892—1914. ¹⁰ RA. Rtk. Rev. rgsk. Kirkeregnskaber. 1780—97. Kronborg distrikts kirkeresk. ¹¹ LA. Sjællands stiftsprovstearkiv. Flolbo og Strø hrdr.s provsti: 1864—99. Synsprotokoller for kirker og præstegårde. ¹² RA. Rtk. Rev. rgsk. Kirkeregnskaber. 1721—25, 1725—59, 1759—68, 1768—77 og 1779—80. Sjællandske rytterdistrikters kirkeresk. for København, Frederiksborg og Kronborg distrikter. ¹³ LA. Rlistrup sognekaldsarkiv. Liber daticus 1738—1844. ¹⁴ RA. Rtk. Bygningsadministrationen. 1782—1848. Journalsager.

¹⁵ Traps oplysning hviler antagelig på en bemærkning af C. G. Schultz i lommebog nr. 69 fra 1930: »Der siges at være fundet fundamentsten udfor østgavlen, der kunne tyde

L.L. 1969

Fig. 17. Oluf Kegges støbermærke (p. 1275).

E. M. 1969

Fig. 18. Blistrup. Lille, romansk gravsten, fundet ved udgravningerne i kirken 1966 (p. 1276).

på en apsis». ¹⁶ Indb. ved V. Hermansen 1942, journ. nr. 51/42 i NM.s 2. afd.s arkiv. ¹⁷ H. Ødum (Danmarks geologiske undersøgelse) har oplyst, at den samme sten findes såvel i Karleby-Sangstrup klinten som i Stevns klint; brev af 3. maj 1938 i NM.s 2. afd.s arkiv. ¹⁸ Gennemført af NM.s 2. afd. og »Danmarks Kirker«; indb. ved Olaf Olsen 1966, jfr. sammes artikel: Rumindretning i romanske landsbykirker, i KirkehistSaml. 7. rk. VI, 235—257. ¹⁹ Alle fire kapper har i forbindelse med det nuværende luftvarmesystem fået indhugget ret store luftrør. ²⁰ RA. Rtk. Rev. rgsk. Kirkeregnskaber. 1661—72. Kronborg amts kirkegsk. ²¹ LA. Amtstuer. Kronborg amtstue afd. D. 3: 523. 1805—26. Kirkegsk. 524. 1821—45. Kirkegsk. ²² RA. Rtk. Bygningskontoret. 1782—1826. Journal C. 1792—95, og Journal G. 1807—09. ²³ RA. Rtk. Rev. rgsk. Amtsregnskaber. Kronborg amtstue. 1797—1803, 1804 II—1805 II, 1816—27, 1831 II, 1832—44, Kirkegsk. ²⁴ LA. Topografisk samling. Samlinger til Holbo hrd.s historie (ved pastor Garde, Søborg). ²⁵ Af Ole Søndergaard. ²⁶ Af O. Hellvik. ²⁷ Jfr. Søstrup, Holbæk amt, o. 1175. Nørlund-Lind p. 256. ²⁸ Jfr. Nørlund-Lind p. 180. ²⁹ Jfr. noterne 12 og 10. ³⁰ Ra. Rtk. Bygningsadministrationen. 1782—1840. Journal over indkomne breve. ³¹ Jfr. note 30, året 1834, og note 11, året 1874. ³² Jfr. noterne 13 og 24. ³³ Jfr. note 20 samt LA. Sjællands stiftsøvrigheds arkiv. 1764. De kgl.

kirkers inventarier i Københavns, Frederiksborg og Kronborg distrikter. ³⁴ Jfr. noterne 20 og 13, LA. Sjællands stiftsøvrigheds arkiv. 1764. De kgl. kirkers inventarier i Københavns, Frederiksborg og Kronborg distrikter, samt note 10, året 1794. ³⁵ I arbejdet 1729, jfr. note 12. ³⁶ I magasinet i Brede, løbenr. 120/1894, katalog F. 188. I en liste fra Frederiksborg slotsforvaltning over afleverede genstande til Nationalmuseet opgives desuden en anden smedejernsdør fra en alterskranke med Christian V.s kronede spejlmonogram og året 1699 at være fra Blistrup; dette må dog bero på en misforståelse. ³⁷ Jfr. brev, 1950, til »Danmarks Kirker« fra museumsinspektør H. D. Schepelehn. ³⁸ Olaf Olsen: Rumindretning i romanske landsbykirker, KirkehistSaml. 7. rk. VI, 235—257. ³⁹ Jfr. tegning i indberetning, 1885, om Blistrup kirkes bygning og inventar af J. B. Løffler. ⁴⁰ RA. Rtk. Rev. rgsk. Kirkeregnskaber. 1713—19. Sjællands stifts kirkegsk. ⁴¹ Ved Ole Søndergaards restaurering 1930 fandt han på et af gulvbrædderne en optegnelse med rødkridt; efter hans kalke af den meget utydelige indskrift læste Chr. Axel Jensen: »1597 Her Sone... Hansen / met ... ger / lod op-(sette) d(enne) ... / ... Mogens Hendrichson / (Hel)singor??«, hvortil han føjer: »Læsningerne er for usikre til at kunne knæsesættes.«. — Præsten i Blistrup hed 1597 Jakob Nielsen, og der kendes ingen Helsingør-snedker ved navn Mogens Henriksen. ⁴² Af Th. Pedersen, Odense. ⁴³ Jfr. note 12 samt LA. Sjællands stiftsøvrigheds arkiv. 1764. De kgl. kirkers inventarier i Københavns, Frederiksborg og Kronborg distrikter. ⁴⁴ RA. Rtk. Sjællandske kontor. 1776—79. Udskrift af kirkekassens rgsk. i Københavns, Frederiksborg og Kronborg distrikter. ⁴⁵ Jfr. noterne 10 og 24. ⁴⁶ Jfr. note 14. 1966 fandtes i skibets vestende, umiddelbart under det yngste murstensgulv, fire firkantede fundamentklodser af tynde munkesten. ⁴⁷ Skrivelse af 20. sept. 1935 fra kirkeværgen, journ. nr. 385/35 i NM.s 2. afd.s arkiv. ⁴⁸ RA. Rtk. Bygningsadministrationen. 1841—50. Kopibog. ⁴⁹ Jfr. oplysning af 10/5 1969 fra pastor M. D. Andersen, der meddeler, at maleriet senere vil blive ophængt i våbenhus eller sakristi. ⁵⁰ Henningsen: Kirkeskibe, p. 22, 153. Samme, i ÅrbFrborg 1952, p. 96f. ⁵¹ Uldall p. 201f., Gribso, i ÅrbFrborg 1934, p. 64. ⁵² Gribso, i ÅrbFrborg. 1934, p. 64. ⁵³ RA. Fæstningsregnskaber. 1600—19. Rgsk. for Kronborg kobbermølle, gethus og hammermølle. Læg: 1600—07. Rgsk. for Kronborg gethus. ⁵⁴ E. Pontoppidan: Marmora Danica. I, 201 og ÅrbFrborg. 1922, p. 148, hvor Niels Stenfeldt fortæller en græsselig historie om præstens syndefulde liv.

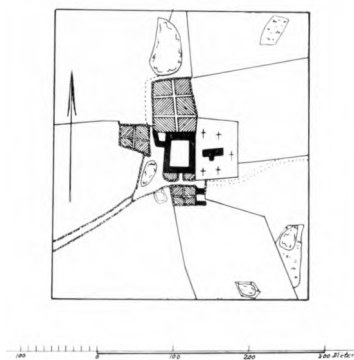

Fig. 19. Blistrup. Landsbyplan 1809.